

De vaste commissie voor Koninkrijksrelaties heeft enkele vragen en opmerkingen over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 december 2013 over dienstreizen en uitzendingen van ambtenaren naar het Caribische deel van het Koninkrijk (Kamerstuk 33 750 IV nr. 18).

De voorzitter van de commissie,
Recourt

Adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx

1. Inleiding

Nadat de leden van de VVD-fractie en van de PvdA-fractie kennis hebben genomen van de brief leven er bij de leden van deze fracties n nog enkele vragen.

Gelet op het standpunt om afscheid te nemen van de voormalige Antillen zien de leden van de PVV-fractie het liefst helemaal geen uitgaven op dit terrein. Desondanks hebben zij naar aanleiding van de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de hierna volgende opmerkingen en vragen.

De leden van de D66-fractie hebben kennis genomen van de brief van de Minister inzake dienstreizen naar Caribisch Nederland en hebben daarover nog een aantal vragen.

2. Richtlijnen voor melding en afweging

De leden van de PvdA-fractie lezen in de brief dat het verzoek is gedaan aan ambtenaren om de Rijksvertegenwoordiger te informeren over aanstaande reizen, zodat de Rijksvertegenwoordiger op basis van het overzicht dat hij heeft signalen kan afgeven over timing en noodzaak ten opzichte van de openbare lichamen. De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd hoe dit systeem in de praktijk functioneert en vragen de Minister hier nader op in te gaan. Hoe vaak heeft de Rijksvertegenwoordiger een reis ontraden en hoe vaak is aan dit verzoek gehoor gegeven? De leden van de PvdA-fractie lezen in de brief en de beslissing op het Wob-verzoek dat de richtlijnen voor dienstreizen van ambtenaren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties sinds juli 2013 zijn aangescherpt. Deze leden vragen zich af waarom de Minister er niet voor kiest deze richtlijnen voor dienstreizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk niet voor alle ambtenaren van toepassing te verklaren, maar enkel voor BZK-ambtenaren.

Sinds juli 2013 zijn ambtenaren van BZK verplicht dienstreizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk te melden bij de Directie Koninkrijksrelaties, zo lezen de leden van de PvdA-fractie. Is dit in de praktijk ook altijd gebeurd, zo vragen deze leden, en indien dat niet het geval is, hoe vaak is dat niet gebeurd?

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of ten aanzien van de nieuwe richtlijnen het principe «comply or explain» geldt? Indien dat het geval is, vragen deze leden zich af wat de meest genoemde reden is voor niet-naleving.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de Minister aanneemt dat deze (verscherpte) richtlijnen het aantal dienstreizen van BZK-ambtenaren zullen doen dalen. De leden van de PvdA-fractie kunnen deze redenering niet direct volgen, tenzij de Minister wil zeggen dat in het verleden sprake was van onnodige reizen. Deze leden vragen zich daarom af op welke wijze het reizen met economyclass in plaats van businessclass en het instellen van een maximumduur er volgens de Minister toe leiden dat minder ambtenaren naar het Caribisch gebied gaan.

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of de actualisatie en versoering van juni 2011, waarbij werd afgesproken dat buiten West-Europa economyclass wordt gevlogen, voor alle ministeries geldt of enkel voor BZK. Was een verscherping van de regels, waaronder het opnemen van de reisklasse economy(plus) nog nodig omdat BZK-ambtenaren aanvankelijk geen gehoor gaven aan de eerdere actualisatie?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat het Ministerie van BZK de uitzendingen van ambtenaren (voor langer dan één maand) ook voor meeste andere ministeries verzorgt. Wat zijn de redenen om deze regierol voor BZK niet ook ten aanzien van gewone dienstreizen te laten gelden, zo

vragen deze leden. Past een dergelijke rol niet juist bij de coördinerende functie van de Minister van BZK ten aanzien van Caribisch Nederland? Ook vragen deze leden zich af of de Minister kan aangeven hoe vaak voor een langere duur uitgezonden Nederlandse ambtenaren tussentijds heen en weer reizen tussen Caribisch Nederland en Europees Nederland?

De Minister schrijft, zo merken de leden van de D66-fractie op, dat sinds maart 2013 dienstreizen naar Caribisch Nederland gemeld moeten worden aan de Interdepartementale Werkgroep Caribisch Nederland en Koninkrijksrelaties. Gaat deze Werkgroep nu ook een overzicht van de dienstreizen van alle departementen bijhouden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is de Minister bereid om met ingang van dit jaar de Kamer ieder jaar te informeren over het aantal en de kosten van de dienstreizen per departement?

De leden van de D66-fractie zijn ook benieuwd welke bevoegdheden de IWG heeft ten aanzien van de dienstreizen en welke acties de Werkgroep kan ondernemen op basis van de meldingen die hij krijgt. Ontvangt de IWG alleen informatie, of kan hij ook pro-actief naar de afdelingen signaleren, een negatief advies over een dienstreis uitgeven of een dienstreis zelfs blokkeren? Kan de Minister motiveren op basis waarvan hij tot de betreffende invulling van de bevoegdheden van de IWG is gekomen?

De Minister geeft aan dat er door de SG BZK een aantal richtlijnen zijn toegevoegd voor dienstreizen naar het Caribische deel van Nederland. Kan de Minister verder uiteenzetten waar die richtlijnen precies uit bestaan en waar ze op gebaseerd zijn? Geven de richtlijnen bijvoorbeeld een expliciet afwegingskader over nut en noodzaak, inclusief mogelijke alternatieven, van een dienstreis? Ook vragen de leden welke status deze richtlijnen hebben, op welke manier ze door de departementen worden gebruikt en welke rol ze spelen in de uiteindelijke beslissing om wel of niet naar Caribisch Nederland af te reizen. De leden van de D66-fractie ontvangen graag een reactie op hun vragen en opmerkingen.

3. Kosten en verantwoording

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af of het juist is dat de kosten voor dienstreizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk niet worden opgenomen in de begroting Koninkrijksrelaties en evenmin in de begroting BES-fonds. Deze leden zien graag dat deze kosten vanaf 2014 wel in een afzonderlijke begrotingspost op deze twee begrotingen komen te staan. Kan de Minister aangeven of en hoe zij uitvoering wil geven aan dit verzoek?

Voorts vragen de leden van de PvdA-fractie zich af hoe – volgens de Minister – de kosten voor dienstreizen naar het Caribisch deel van het Koninkrijk zich naar verwachting in de toekomst zullen ontwikkelen. Heeft de Minister een bepaald eindbeeld (bedrag) voor ogen wat betreft de omvang van de kosten voor dienstreizen, ervan uitgaande dat de staatkundige verhoudingen zich in de huidige vorm continueren? Zullen de aanstaande evaluaties – zowel over de staatkundige toekomst van de landen als over de openbare lichamen – naar verwachting leiden tot een toename van het aantal en de lengte van de dienstreizen, zo vragen deze leden zich af.

In de brief lezen de leden van de PVV-fractie de opsomming van de Minister van de totale kosten van alle dienstreizen van BZK van de afgelopen vier jaar. Hij geeft daarbij aan dat de totale kosten zijn gedaald. De kosten uit 2013 zijn echter niet volledig. Wanneer kunnen we de omvang van de totale kosten over 2013 verwachten?

4. Reisfaciliteiten

De leden van de VVD-fractie vragen In welke omstandigheden er wordt besloten niet economy(plus) te vliegen maar businessclass.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de reisklasse voor ambtenaren economy(plus) is. Tegelijkertijd lezen zij dat indien ambtenaren toch businessclass reizen zij direct met hun werkzaamheden dienen te beginnen. Hieruit begrijpen deze leden dat er nog steeds ambtenaren zijn die niet economy(plus) reizen. Deze leden vragen zich af in welke gevallen van de richtlijnen mag worden afgeweken? Ook vragen deze leden zich af of de genoemde uitzonderingen op de regel van juni 2011 (de DG kan toestemming verlenen, en voor commissies en stichtingen die niet hiërarchisch onder BZK vallen is reizen in een hogere klasse mogelijk) ook na de aanscherping van de regels in juli 2013 nog gelden?

Uit informatie, afkomstig uit het Wob-verzoek over de dienstreizen vanuit Nederlandse ministeries naar de overzeese delen van het Koninkrijk, leiden de leden van de PVV-fractie af dat ambtenaren in beginsel economyclass vliegen. De Minister laat de mogelijkheid open dat er business class wordt gevlogen. De leden van de PVV-fractie zouden graag zien dat deze mogelijkheid wordt geschrapt. Is de Minister bereid de richtlijnen verder aan te scherpen? Kan de Minister een overzicht geven van het aantal keren dat business class is gevlogen, i.p.v. economy, en de daarbij horende kosten? Kan de Minister tevens verklaren waarom een delegatie van een bewindspersoon te allen tijden business class vliegt?

5. Reisduur

De leden van de VVD-fractie vragen waarom de maximale duur van de reis slechts drie dagen is. Zij vragen of dat wel efficiënt is. Voorts vragen zij hoe het komt dat er, zoals uit de bijlagen blijkt, in 22 gevallen is afgeweken van de maximale termijn van drie dagen uit de richtlijn.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de maximumduur van de reis drie werkdagen betreft. Zij vragen zich af of dit een maximumduur per eiland is of voor de gehele reis. Is het niet verstandiger, zo vragen deze leden, om een langere termijn te kiezen zodat één ambtenaar ook namens collega's werkzaamheden kan verrichten. In het verlengde hiervan vragen deze leden zich af of deze maatregel niet leidt tot meer in plaats van minder dienstreizen en of dit er niet toe leidt dat Saba en St. Eustatius minder bezocht worden dan eigenlijk wenselijk is.